
Fra:
Sendt: 6. juni 2008 12:36
Til: Postmottak FAD
Emne: høringsuttalelse NOU 2007:12
Vedlegg: offentlig innkreving - høringsuttalelse.doc

Vi oversenderrådmannens forslag til høringsuttalelse vedr. Offentlig innkreving, NOU 2007:12, fra Oppegård kommune.
Saken behandles i formannskapet 11. juni, og vedtaket fra den politiske behandlingen oversendes dere 12.06

Med hilsen
Kristin Holler
formannskapssekretær

OPPEGÅRD KOMMUNE SAKSFREMLEGG

Dato: 04.06.2008

Sbh: Grethe Risa

Ark: 203

08/1132-4

OFFENTLIG INNKREIVING NOU 2007:12**NOU 2007:12 OFFENTLIG INNKREIVING - HØRINGSUTTAELSE**

Trykt vedlegg : Brev av 20.2.2008 fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet til
høringsinstansene
Utrykte vedlegg : NOU 2007: Offentlig innkreiving

Under henvisning til nedenstående fremmer Rådmannen slik

INNSTILLING:

Oppegård kommune fraråder en statliggjøring av den kommunale skatteinnkreivingsvirksomheten.

SAKSUTREDNING:**Sammendrag**

NOU 2007:12 er ved brev av 18.6.2004 fra Finansdepartementet sendt ut til høring for samtlige kommuner med høringsfrist 2.6.2008.

Sakens foranledning

Ved kongelig resolusjon av 21.9.2005 oppnevnte regjeringen et utvalg for å utrede den samlede offentlige innkreivingsfunksjonen.

En viktig bakgrunn for NOU 2007: 12, som for forrige utredning, 2004:12, er ønsket om å statliggjøre norsk skatteinnkreiving. Stortinget har både ved behandling av St.prp. nr.44 (ROSA – utredning) i 1994 og ved behandling av St. prp.nr 41 (Stradecutredningen) i 1996 aviste å statliggjøre skatteinnkreivingen i Norge.

Flertallsinnstillingen i NOU 2007:12, tilrår at ansvaret for skatteinnkreivingen overføres fra kommunen til staten. Utvalget foreslår at skatteoppkreiverne fratas særnamsmyndigheten. Dette innebærer at kommunale krav som tidligere ble håndtert av skatteoppkreiverne vil måtte fremmes for den alminnelige namsmannen dersom kommunene ikke velger å benytte den nye innfordringsetaten,

Flertallet i utvalget foreslår at alle statlige innfordringsoppgaver samles i en statlig innfordringsetat, underlagt Finansdepartementet. Utvalget legger til grunn at den forslåtte innfordringsetaten legges til et direktorat. Utvalget har vurdert tre alternativer, nemlig opprettelse av et eget direktorat, organisert under Skattedirektoratet eller Toll- og avgiftsdirektoratet.

Utvalget mener at den beste løsningen ville være opprettelse av et nytt direktorat. Flertallet legger til grunn at det må foretas en vurdering av hvilken organisering som på sikt vil gi den beste oppgaveløsningen.

Flertallet i utvalget mener at antall regionale enheter må holdes på et lavt nivå og antyder fem til syv regioner. Skatteetaten har valgt fem regioner.

Utvalget har behandlet både statlige, fylkeskommunale og kommunale krav, men foreslår at det kun er de statlige kravene som skal legges til den nye innfordringsetaten. De kommunale kravene er ikke foreslått lagt til den nye innfordringsetaten. De fylkeskommunale kravene omfattes heller ikke av utvalgets forslag.

Flertallet legger til grunn at alle statlige krav kan overføres til den nye innfordringsetaten etter første purring. Utvalgets forslag omfatter også den tvangsinnfordringen som skatteoppkreverne utfører i dag. Flertallet i utvalget har delt innkrevingsprosessen i to.

Kreditoroppgavene omfatter utsendelse av krav og mottak av betaling for kravene, mv. Tvangsinnkreving skjer gjennom namsmannsapparatet (politi- og lensmannsetat), og omfatter bruk av tvangsmidler, som påleggstrekk, utlegg, arrest, motregning, konkurs, mv.

Flertallet legger til grunn at alle statlige krav kan overføres til den nye innfordringsetaten etter første purring. Utvalgets forslag omfatter også den tvangsinnfordringen som skatteoppkreverne utfører i dag. Dette innebærer at den nye innfordringsetaten skal behandle følgende oppgaver:

- Fremme konkursbegjæringer, arrestbegjæringer og begjæringer om midlertidig forføyning.
- Gjennomføre motregning
- Behandle og avgjøre saker om tvungen akkord etter konkursloven.
- Behandle og avgjøre saker om frivillig og tvungen gjeldsordning etter gjeldsordningsloven.
- Behandle og avgjøre saker om betalingsordninger.
- Behandle og avgjøre saker om utenrettslige gjeldsordninger (i tillegg til de saker som følger ordningen etter gjeldsordningsloven).

Rådmannens kommentarer:

Flertallet i utvalget hevder at forslaget, som innebærer å overføre oppgaver med skatteinnkrevingen fra kommunene til staten, er ”den beste måten” å organisere innfordringen på, men:

- Flertallet har ikke vurdert distriktspolitiske hensyn eller konsekvenser for kommunene.
- Flertallet har sett bort fra Stortingets standpunkt om at skatteoppkreveren skal være kommunal.
- Forslaget innebærer at kommunene blir fratatt oppgaver som er lagt til dem ved lov, og som kan vise til resultater som er blant de beste i verden.
- Forslaget fører til at kommunene mister innkrevingskompetanse og blir svekket i håndteringen av sine egne krav.

Departementet uttaler i mandatet for utredningen at ”*Det synes å være et betydelig potensiale for å forbedre den offentlige innkrevingen. (...).*”(NOU 2007:12, s 10), men:

- Det er ikke fremskaffet tallmateriale som viser omfanget av antall krav som kan innfordres på samme måte.
- Det er ikke gitt at alle krav kan samordnes.
- Utvalget har ikke beregnet løsningsgraden for de etater som omfattes av utredningen.
- Ved at løsningsgraden for de aktuelle etatene ikke er kjent vil det ikke være mulig å beregne provenygevinsten.
- Skatteetaten, skatteoppkreverne og Toll- og avgiftsetaten, som til sammen har ca. 95 % av kravene, har en løsningsgrad på 99,2 %. Et resultat som er blant de beste i verden.

Mandatet hevder at det foreligger et ”betydelig potensial” for å bedre brukerorientering og rettssikkerhet (NOU s 10), men:

- Den høye løsningsgraden for kommunekasserne, Skatteetaten og Toll- og avgiftsdirektoratet – som er nevnt over – vitner om at de tre etatene kommuniserer godt med brukerne.
- Utvalget har ikke påvist at innbyggerne er misfornøyde med den offentlige innkrevingen
- Nærhet til innkrever er svært sentralt, og av stor betydning særlig for vanskeligstilte skyldnere. Det blir lite nærhet med bare 5 regioner og et begrenset antall etatskontorer.
- Undersøkelsen utført av Norsk Gallup i 2002 viste at skatteoppkreverne fikk meget høye ”score” sammenlignet med statlige skattekontor.

Utvalgets flertall har også lagt til grunn at det er et potensial for samordningsgevinster ved en opprettelse av en statlig innfordringsetat. Vi er ikke enige i dette. Utvalgets flertall har ikke tatt hensyn til den betydelige samordningen som allerede finnes skatte- og avgiftsområdet.

I tillegg kommer den samordning som skjer ved at skatteinnkrevingen samordnes mellom kommunene, som for eksempel i Follo der skatteinnkrevingen er samordnet innenfor seks kommuner, med et samlet innbyggertall på ca. 102.000. Samordning av skatteinnkrevingen skjer fortløpende over hele landet og det er allerede et betydelig antall kommuner som samarbeider om skatteinnkrevingen.

Løsningen for innfordring av kommunale krav og skattekrav er varierende, men uansett hvilken løsning som velges for samordning av disse kravene er det viktig med en nærhet mellom virksomhetene som innfordrer. En løsning med store regionkontorer vil føre til økte kommunikasjonsproblemer både på kreditor og debitorsiden.

Samordnede skatteinnkrevingsskontorer innebærer at kontorene blir attraktive som arbeidsplasser der man kan utvikle og beholde ansatte med høy kompetanse. I Follo opplever man, etter samordningen, at det er betydelig enklere å tiltrekke seg arbeidskraft med god kompetanse, i motsetning til de rekrutteringsproblemene de enkeltstående kommunene tidligere hadde.

Dernest vil man peke på effektiviseringsgevinsten ved lokal samordning av skatteinnkrevingen. I Follo vil man om kort tid ha tatt ut en effektiviseringsgevinst på ca. 20 % av tidligere bemanning.

Rådmannen finner grunn til å gjenta deler av sin kommentar fra forrige utredning NOU 2004:12: Fortsatt kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen er av stor betydning for å kunne opprettholde ønsket nivå på det kommunale økonomiske selvstyret.

Med sitt ansvar for skatteinnkrevingen inngår kommunal sektor på en positiv måte i den samlede finansieringen av offentlig sektor, og det er etablert et gjensidig og positivt fellesskap. Den langsiktige konsekvensen av en statliggjøring av skatteinnkrevingen vil kunne bli at kommunene reduseres til passive mottagere av statlig tilskudd med redusert mulighet til å påvirke sitt inntektsfundament.

En eventuell statliggjøring av skatteinnkrevingen vil dessuten - ut fra sikker praksis – medføre at tilskuddet til kommunene blir kuttet minst tilsvarende de utgifter kommunene hadde til skatteinnkreving.

Det norske inntektsfordelingssystemet utjevner i betydelig grad lokale inntektsforskjeller. Når skatteoppkreveren gjør en god jobb, har det imidlertid positive likviditetskonsekvenser for egen kommune og god skatteinnkreving har også positiv effekt på egen kommune og andre kommuners samlede inntektsnivå. Den kommunale skatteoppkrevers plassering i "kontantstrømmen" fra lokalt næringsliv og husholdninger gir også nærkontakt med eget inntektsfundament og tilhørende påvirkningsmuligheter.

Skatteinnkrevingen i Norge er kjennetegnet ved gode resultater. De kommunale skatteoppkrevere klarer innen ett år etter ligningen å innkreve mer enn 99 % av samlet utliknet skatt når vi ser alle skattearter under ett.

Det er gjensidige synergieffekter mellom skatteinnkrevingen og kommunens innkreving av kommunale avgifter og kommunal fakturering. Det er det samme regelverk som gjelder for innkreving av kommunale avgifter med legalpant som for skattekrav. Innkrevingen er knyttet opp til "den kommunale skatteoppkreveren". Dette innebærer god ressursutnyttelse og bidrar til å opprettholde innkrevingstilstandene i kommunene.

Organiseringen har også effekter i forhold til den øvrige kommunale forvaltningen, fordi skatteoppkrevingen skjer i samme miljø som den øvrige kommunale økonomiforvaltningen. God

kommunikasjon med andre kommunale virksomheter bidrar til hensiktsmessige løsninger både for skyldner i en vanskelig økonomisk situasjon og for kommunen som kreditor.

En eventuell statliggjøring av skatteinnkrevingen må påregne å eliminere disse synergieffektene.

Dernest finner rådmannen grunn til å tillegge at innkreivingsresultatene viser vesentlig dårligere resultater på statens hånd enn for den kommunale virksomheten.

I Danmark medførte statliggjøringen av skatteinnkrevingen økt skattegjeld og provenytab. Det er ingen grunn til å tro at det samme ikke vil skje her. Forslaget vil derfor medføre provenytab og svekket økonomi for ikke bare for kommunene, med også staten og folketrygden. Etter sentraliseringen i Danmark økte de samlede skatterestansene med kr. 1,7 mrd. Skattetapet var på ca. 400 mill. kroner. Erfaringer fra Danmark viser at innfordring av krav som retter seg mot hhv personer og virksomheter innebærer ganske forskjellige virkemiddelbruk.

Rådmannen mener at en statliggjøring av innkrevingen vil bety følgende:

- Sterk sentralisering
- Provenytab både for stat og kommuner
- Innkreivingsmiljøer i kommunene svekkes
- Brudd i verdikjeden fører til dårligere brukerorientering
- Kommunale oppgaver overføres til staten
- Kommunalt selvstyre reduseres
- Betydelige overgangskostnader

Rådmannen ser ut fra ovenstående ikke grunn til å endre dagens organisering av skatteinnkrevingen.

Harald Toft

Rådmann

Knut Engh

Kemner